

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Quibus Totum Hominis Christiani Officium Explicatur; Quídkue is fugere,
quid agere debeat, quàm exactissimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindelicorum, Anno M.DCCXII.

VD18 90637038

Discursus XIV. De duplici peccato in Liberorum educatione admitti solito.
Duplici maximè peccato fieri, ut Parentes Liberorum suorum fiant
parricidæ; si bona non doceant, & si doceant mala.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51633)

DISCURSUS XIV.

De magnis duobus peccatis, quæ in prædictâ Filiorum Educatione committuntur.

SI quando antiquæ Romæ tempore contingebat, ut canis ipsos, quos genuerat, catulos devoraret, totam urbem tumor commovebat, aded, ut ceu gravissimo portento attonita, illico publica Sacrificia edicto Senatûs imperaret, quibus Deorum iram ac indignationem placaret. Quod si etiam inter Christianos fieret, quotiescunque Pater aut Mater naturalem in filios amorem exuti non tam vitam illorum temporalem, quàm æternam animæ, ad exitium & mortem sempiternam impellant, non major malo luctus ac metus foret. Quis sine intimo animi sensu ferat, quodd, cum hujusmodi casus tantum non sint quotidiani, nemo ferè turbetur; nemo plangat: imò nemo mutiat ad eos, vel impediendos, aut saltem reprehendendos, satis animosus? me quod attinet, tam damnosi non ero reus silentij; plùs quàm unquam, ac altiùs clamabo, ingentèsque illos errores, quos identidem committitis in filiorum vestrorum Educatione, ac illorum Parricidæ constituimini, magnis vocibus detegam ac

increpabo. Hoc Discursu de duobus tantum peccatis sermo mihi erit; quæ tamen multa alia complectuntur. Alterum committitis, dum filios vestros non docetis bona: alterum, dum docetis mala: quibus fit, ut utraque ratione eorum mortem (culpæ primum, dein etiam pœnæ) procuretis, occasionemque eis (subministretis, quâ coram DEI tribunali verbis S. Bernardi in vos, querebundi invehantur, *non parentes sed peremptores* vos appellando. *Epist. 33*

I.

II. Quærent Doctores sacri, quæ ratio fuerit: ob quam DEUS non simul eodem tempore omnes homines creârit, usque Mundum replevit, cum id non minus facere potuisset, ac cum Paradisi cælestis Incolas Angelos simul omnes creavit; sed à primo illo creati Mundi exordio voluerit esse Patres, ac Matres, totumque genus humanum à Viro uno & una Femina Principium suum nancisci. Variæ sunt opiniones ac responsa, quæ in medium afferuntur. Si mihi quoque dicendi locus foret, dicerem, Deum gemino ex capite hos fecisse, scilicet, ut partim Filiis, partim etiam Parentibus consuleret.

Aa 2

His

DISCURSUS DECIMUS QUARTUS DE PECCAT.

His quidem ingens bonum conferebatur, quod à DEO assumerentur ceu instrumenta, quæ & in ordine Gratiæ, & in ordine naturæ quàm plurimos juvarent. In ordine naturæ quidem, dum illis vitam temporalem generando communicant; Gratiæ verò; dum ad eorum salutem educando cooperantur. Ex altera parte ingens Filiis beneficium exhibeatur, dum ratione ac modo omnium suavissimo, à Magistro visibili salutis monita, & rectam ad finem ultimum semitam erant docendi: ad eum ferè modum, quo rivulus quandoque in longum extenditur, ut aqua & lentius decurrat, & florida prata ac plantas frugum feraces suavius alluat. Quæ etiam fuit ratio, cur DEUS Matrimonium ad Sacramenti dignitatem eveheret; quia Matrimonia Providentiâ quâdam tantùm naturali fuissent constituta ac directa, credere ac persuadere sibi potuissent Christiani, DEUM ab iis aliud nihil exigere, quàm ut familias suas propagarent; at verò ubi Sacramento adeò nobili matrum ac uxorem consecravit; manifestè intelligitur, utrique incumbere ut soboli, quæ ex ipsis nascitura erat, bonum Gratiæ & Gloriæ procuraret. Videris altissimos DEI nostri fines & intentiones, sed videtis etiam, à quàm multis ex Parentibus Christianis negligantur ac contemnantur; qui dedisse vitam temporalem contenti, quasi omnem generando operam complèssent, sollicitudine prorsus nullâ tanguntur,

ut etiam bene vivere, quos genuère, erudiant. Eadem igitur operâ, quâ obligationem vestram, quâ filios vestros bene instituere tenemini, vobis ob oculos pono, demonstrabo primum erratum, quod committitis, dum officium illud vestrum facere prætermittitis.

III. Duplicis generis institutiones sunt, quibus Patres Filios suos erudire tenentur. Primi generis illæ sunt, quibus ea sciunt, quæ Christianis scitu sunt necessaria. Alterius generis, quibus intelligant, quid Christianum facere oporteat. Quod ad primum attinet, ipse Spiritus Sanctus sæpenumero filiis inculcat, ut attentè Patres Matrisque institutionem percipiant, ac animo retineant: *Audi, fili mi, disciplinam Patris tui, & ne dimittas legem Matris tuæ*: Quam admonitionem iisdem ferè verbis sapius reperit. Argumento id est; quod contentos vos esse non velit, ut unam alteramve precatiunculam mutilam & deperatam iis præeatis, & omnem postmodum illorum curam abiciatis. Quid enim juvat, Symbolum Apostolorum memoriâ tenere, & non intelligere, quid eo contineatur? Hæc ratio educandi similis foret illi alendi, quâ panem filiis solummodo ostentareis, ut videre possent, aut ad summum ejusdem odore perfui. Tribus primis annorum millibus Mundi, libri non erant; si quidem primum, qui librum scripsit, verisimile est fuisse Moysen. Triginta his primis sæculis,

8. 7
2. 2
art.
8.

Prov. 1.
8. 40
8. 6.

QUE IN PRÆDICT. FIL. EDUCAT. COMMIT.

lis, ait S. Joannes Chrysoſtomus libri non erant alii, quàm Parentum, linguæ, per quas poſteris ad ſalutem ſcitu neceſſaria communicabantur. Quî igitur fieri potuiſſet, ut filii ac familiæ credenda noſſent, ſi eorum Patres ac Matres, eâdem quâ noſtri ratione egiſſent? hoc eſt, ſi contenti fuiſſent, certa aliqua verba, quæ nec qui docent, nec qui docentur, intelligant, præire? Aliud longè requiritur, quo veſtræ obligationi ſacris ſaris. Oportet Myſteria Fidei præcipua iis explanare, & illud imprimis, quo credere debent Sacroſanctæ Trinitatis, ac Dominicæ Incarnationis grandia Myſteria, ſine quorum clarâ noſitiâ longè verifiſimum eſt, nemini ſalutem obtingere. Pejus adhuc eſt, quòd nonnulli ne hoc quidem faciunt, ut modicum illud, de quo dicebamus, filios ſuos doceant; ſed totam harum rerum curam uxoribus relinquunt, haud aliter ac illa bruta animalia, quæ per ætæ generatione omnem amorem obliſi, totum educandi laborem matribus transmittunt.

VI. Reſpondebitis docere vos ea filios veſtros, quæ ipſi ſcitis, ultra autem, quàm ſciatis ipſi, docere vos nihil poſſe. Verùm hoc ipſum eſt, quòd mihi vehementer dolet, tantam ſcilicet in Mundo ignorantiam dominari. Quàm parùm plebs Chriſtiana de Chriſto, quàm parùm de DEO ſcit? Nomen ſcit, quòd in omni dein re leviffima invocet, quibusvis in occaſionibus jurando contemeret, ac exe-

crandis in omni pene ſiniſtro eventu blaſphemiis conculcet. Fidei ſanctæ Myſteria aut non apprehenduntur; aut ſi apprehenduntur, ita confuſè percipiuntur, ut mille non levibus erroribus permiſceantur. Ferè ſicut res, quæ remotæ niſium ſunt, licet in ſphæram globentur ac rotundæ ſint, planæ apparent, ita plerique interminatam illam bonorum maiorumque futurorum ſphæram non aliter apprehendunt, ac ſuperficiem quendam bonorum ac malorum parùm aut conducentium aut officientium; aded eorundem conſideratio iis nihili aut vilis eſt. Et in hac magna rerum ignoratione quid boni fieri poterit? non tantùm non Chriſtiani, ſed ne hominis quidem vita ſic vivitur. *Ubi non eſt ſcientia anima, non eſt bonum.* Hoc igitur inter omnia Chriſtianorum mala maximè me affligit, nec ejus recordor unquam, quin me acerbiffimè cruciet. Verùm non abripiamur in utilibus queſtibus, ne fortè à via nobis propoſita aberremus. Ad id, quòd prætexebatis, porro reſpondeo; quòd, ſi vos ipſi plurimum ſcientiam non habeatis, nihilominus tamen adhuc obligemini filios veſtros aliis inſtruendos committere, niſi ipſi etiam vobis incumbat neceſſitas ad Chriſtiane doctrinæ institutionem accedendi. Mater, quæ tantum non habet lactis, quo prolem ſuam alar, ſine Numinis offenſâ non poteſt eam propterea morti addicere; ac prætere: Natura non inſtruxit ubera mea copioſius; in hunc enim ſinem Nu-

S. Thom.
2.2 q. 2.
art. 7. &
8.

Prov.
19. 2.

DISCURSUS DECIMUS QUARTUS, DE PECCAT.

trices sunt, ut defectum suppleant Matrum. Jam verò in casu nostro Nutricum vice Sacerdotes funguntur, qui lac vitæ Christianæ necessarium suppedient. Quare igitur filios vestros non mittitis, aut ipsimet ad Ecclesiam instituendos non adducitis? an ab ipsis vos feris vinci patiemini, eousque truculenti, ut proles vestras fame interire sinatis? Refert Plinius de Panthera, quòd cum vidisset catulos suos in alam fossam præcipites actos, jamjam fame emori, tanto dolore fuerit agitata, ut in viam publicam, relicta sylvâ, prodiret, & coram primùm obvio Viatore tanti doloris indices gestus ederet, ut eum omnino commoveret ad se sequendum, qui postmodum ad fossam delatus, factus mortuis quàm vivis jam similiore, extraheret, ac Matrè restitueret. Oportebit itaque Patres Matrèsque ad tam novam scholam amandare, in qua filiorum suorum animabus compati discant, ac subvenire, ne fame absque ullo remedio enecentur. *Parvuli perierunt panem, & non erat, qui frangeret eis.* Scitis, quis antiqua in Ecclesia, antequam quis Sacro Baptismate tingeretur, mos fuerit? Inter Catechumenos per menses, quin & annos accensebatur; tamdiu scilicet, quamdiu necessarium erat ad ediscenda Fidei Mysteria, quæ credere eum oportebat. Postmodum verò temporis lapsu, cum quidam sine Baptismo decederent, Ecclesia Benignè indulget, ut infantes sacrâ undâ abluere-

tur, spe freta, fore, ut Parentes, cum proles ad idoneam ætatem esset perventura, necessariam institutionem non omitterent. Quin & majoris securitatis gratiâ Compatres ac Patrini eundem in finem fuerunt introducti. *Qui alium in sacro Fonte suscipit, pro illo apud Deum fidejussor existit*, uti Sacri Canones loquuntur. Unde Patrini vades sunt, qui sanam institutionem in vicem Parentum spondent; Parentes autem ad illam maximè præ aliis omnibus obstringuntur. Et tamen ex horum, illorumque parte tanta est negligentia & incuria, ut fati deplorari non possit. Agamus itaque, & saltem ad illos recurramus, qui hac in parte vicariam possint operam præstare. Ad Doctrinam Christianam, filij mei, ad Doctrinam; ad hanc enim cum non veneritis, nulla suppetit ratio modusve innumeras, quæ periclitantur, animas æterno exitio subtrahendi. Bene me intelligite: non dico, quòd si una quadam vice eos ad Christianam Doctrinam amandare negligatis, illico peccato mortali inquinemini; sed dico: quòd, si in hoc negotio notabilem admittatis negligentiam, certò grave peccatum non effugatis; nec possit vos, nisi vos emendare parati sitis, ullus Confessus porro absolvere. Communis hæc Doctorum mens est, qui insuper addunt; quòd, quemadmodum Episcopus potest Curatum illum sacro Anathemate ferire, qui suos negligit docere, ita possit etiam illos Paren-

tes

Thren.
4. 4.Sancti.
in Dec.
l. 2. c. 3.
Manual.
1. 1. sum.
cap. 88.
Castro. 1.
1. 11. 4.
disp. 1.
p. 11.

QUÆ IN PRÆDICT. FIL. EDUCAT. COMMIT.

res Sacris interdicerè, qui filios suos ad Catecheticas institutiones non mittunt. Si Doctrinam hanc meam ceu novam obstupescitis, signum est, vos necdum intelligere, quantum ex ignorantia Cacodæmoni lucrum accedat, & quàm copiosè in aqua hac turbida piscetur, ubi reia illius fraudulentè delitescunt.

Canti-
prat l.
610.

V. Rem miram audite, ad propositum nostrum apprimè facientem. Anno Domini millesimo ducentesimo quadragesimo octavo celebrabatur in Gallia nescio quæ Synodus, jamque Sacerdos quispiam designatus erat, qui publicum Sermonem juxta morem haberet. Sacerdos autem hoc in munere parùm exercitatus non poterat ne istud quidem seculum statuere; quodnam potissimum argumentum tractandum susciperet: quare multùm perturbatus, magnam temporis partem dolendo exigebat, quòd hanc in se provinciam suscepisset. Interea Dæmon truci aspectu se ei sistit, superbè Interrogat doloris ac perturbationis causam, & intellectà, ait: bono animo esto, argumentum enim ego tibi suppeditabo, de quo ad Synodum dicas. Sic igitur loquere: Rectores tenebrarum Infernalium, Rectoribus Ecclesiarum Parochialium salutem dicunt, & plurimas agunt gratias ob magnam in docendis populis locordiam & negligentiam: ex ignorantia siquidem nascitur peccatum, ex peccato damnatio. Et subjunxit: Dæmon ego sum coactus à DEO hæc tibi dicere, Cui

Sacerdos: Non credent mihi, & somnia me narrare dicent. Et dæmon: ut fidem tibi habeant, ecce signum: & illico nigris suis manibus faciem ejus tetigit, quæ ad Diaboli tactum ita fuit denigrata, ut atro carbone nigrior videretur. Lava te, prosequabatur Dæmon, quantum volueris, omnis in cassum labor ibit; & quoad istud meum thema ad concionem dixeris, colorem pristinum non recipies. Ubi verò hoc munere perfunctus fueris, & publico in templo aquâ lustrali te laveris, in omnium præsentia candorem vultus tui postliminio recuperabis. Nec aliter, quàm Cacodæmon prædixerat, gesta sunt omnia, tanto cum Sacerdotum stupore, ut nemo Prædicatorum qualicumque suo clamore majorem motum concitasset. Imò dicunt, solam facti hujus relationem, Parisijs vulgatam, immani horrore omnes etiam Laicos replevisse. In veritate dico, quòd vestro hoc tempore præstaret, legationem istam ad Patres familias institui; quia quantumcunque Sacerdotes omnem operam adhibeant instruendo, Patres reciprocam diligentiam non exerunt, quâ filios suos ad istam Sacerdotum doctrinam compellant. Unde præ aliis Patres hanc à Dæmone gratiarum actionem promerentur, utpote qui, dum ignorantiam hanc fovent, præ omnibus filiorum suorum exitum sempiternum promovent. Et postmodum putatis, posse vos levissima hac excusatione Ecclesiæ DEI lacrymas

DISCURSUS DECIMUS QUARTUS, DE PECCAT.

mas exergere, quas hæc ex intimo pectore evocat, cum videt, ipsos etiam Hæreticos, quò filios suos pestiferâ suâ doctrinâ à teneris inficiant, majori studio contendere quàm Catholici, ut suos imbuant sanâ. Ordinaria hæc vestra excusatio est, incumbere vobis necessitatem, pecora vestra pascendi. Verùm quàm justam Propheta causam habet, bilancem nostram injustitiæ arguendi, cum in illa majus pondus pinguis quædam vacca, quàm Rationalis Anima habeat! S. Joannes Chrysostomus quietis partem capere nullam potest, tantam videns iniquitatem, quâ Patres majorem jumentorum suorum, quàm filiorum rationem habent. *Majorum asinorum,*

Hom. 60. in Math. & equorum, quàm filiorum, curam habemus.

Non sola posthac Herodis domus erit, de qua cum veritate dici possit, id quod Imperator Augustus fertur pronunciâsse; quòd in ea cuius melius foret porcum, quàm hominem nasci. Etiam in Christianorum domibus id ipsum dici poterit, cum in iis major sordidissimi porci cura habeatur, quàm innocentis & Angelicæ Animulæ. Quid dubitatis igitur, quin hujusmodi excusationum vela non magis apta sint ad vos coram DEO obtegendos, quàm tenuissimæ aranearum telæ? Si filios vestros omnes ad Christianam Doctrinam dimittere non potestis, mutatis vicibus modò unum, modò alterum mittite. Quid inde? si interim pecora vestra jejurent, dum fi-

Macrob. l. 2. Saturn. asp. 4.

lij vestri ad sacra se pascua conferunt? quin etiam, dum puerorum, qui vobis serviunt, memoria animam meam subit non possum non admonere vos, quòd, dum Heri ac Patroni in illos munus exercetis, officium quoque parentum in bona eorum educatione explere debeatis. Ad summam, modum aliquem excogitate, ut cum honore coram DEI tribunali stare possitis; secus enim, quanta erit ignominia vestra?

VI. Altera institutio quam filiis vestris deberis juxta DEI intentionem, quâ vos Patres constituit, ultra id, quòd est orthodoxè credere, in eo consistit, ut & benefacere eos doceatis. Hanc ob causam magnopere laudatur in Sacris Paginis Sanctus Tobias, quòd filium suum à teneris timere DEUM docuerit: *Ab infantia timere Deum docuit, & abstinere ab omni peccato.* Oporteret igitur maturè illorum animis veri Christiani pectoris Maximas & Principia imprimere; summam scilicet existimationem de DEI Majestate, singularem amorem JESU Christi Redemptoris nostri; teneram devotionem erga Sanctissimam ejus Matrem; insignem reverentiam in res Sacras, Sacramenta, Sacerdotes, Tempia, & Missæ Sacrificium, ad quòd auscultandum accedunt. Nòsse deberent, quòd omnia illa, quæ aut prosperè, aut infelicitè eveniunt, à manu DEI proficiantur, propter quòd etiam sine murmuratione illa accipere conveniat. Scire etiam, quòd omne bonum, quòd facimus, non

non à nobis fiat ceu à nobis, sed auxilio Dei adjutis, sine cujus Gratiâ ne minimæ quidem tentationi, quâ infestantur, resistere possimus. Scire, quòd peccatum omnium malorum maximum sit, unde etiam plus quam ipsam mortem illud fugere debeamus. Hæc in alia similia præcipua sunt principia, juxta quæ Christiani cujusvis vite institui debet ac dirigi: quare pueris & adolescentibus identidem instillanda ac inculcanda sunt, ut nunquam eorum animis elabantur. Neque velim, mihi objiciatis; hanc vos curam Sacerdotibus relinquere ac Prædicatoribus. Vehementer fallimini. Omnes simul Sacerdotes, ac Verbi Dei Præcones non possunt tantum in filiis vestris efficere, quantum unus Pater, si institutionem suam maturè auspicetur, & postmodum sine cessatione continet. Non sine causâ Patres titulo *Deorum Visibilium* compellati sunt: si quidem filii filiaque ab ætatis suæ principio neminem gradu altiore constitutum credunt, quàm Parentens suos, à quibus vitam acceperunt. Et ideo magna illa auctoritas, quam Patres in Filiorum suorum animos habent, facit, ut singula verba, ab eorum ore profecta, profundissimè eorundem corda subeant, ac intima penetrent. Præterea ipsa institutionis hujus continuatio magnum robur habet; id quod in simili videmus: flores enim plantæ ve longè majorem ex rore matutino quotidie delapso utilitatem capiunt, quàm ex unâ singulorum mensium pluvîâ. Accedit, quòd Parentes omnia sua verba longè efficacissima reddere possunt.

R. P. Pauli Segneri *Christ. Instr. Tom. I*

sint operum suorum exemplis; dum sub oculis familiae, haud aliter ac horologium quoddam, versantur, quod ea, quæ sono denuntiat, indice demonstrat. Denique non linguam solùm sed manum habent; illâ docere, hæc etiam castigare possunt. *Educate filios vestros in disciplinâ, & correctione Domini*, ait S. Paulus.

VII. Sæpius tamen longè gravius peccatur ex parte illorum Parentum, qui sicut bona docere non possunt, & educare in disciplinâ filios suos, ita etiam mala non sciunt reprehendere, & educare illos in correctione. Imò ex amore quodam, qui amor non est, sed odium, multa illis indulgent absq; respectu ad damna illa, quæ & filiis, & ipsismet inde emergunt. *Qui diligit filium suum, assiduè illi flagella.* Amasne verè filium tuum, quem genuisti? ait Dominus, fac, ut ferulam sentiat; secus enim si ei corrideas, miserum te! venit dies, quo planges. *Lacta filium & paventem te faciet; Lude cum eo, & contristabit te.* Priscis temporibus, ut S. Hieron. refert, vix dum in lucem prodierant infantes, cum illico sale aspergebantur. eo Medicorum consilio, ut illorum membra firma magis ac dura efficerentur. Nostrâ verò ætate Patres filios suos saccharo potiùs inducerent. Quid mirum deinde, si, cum adoleverint, omnium domesticarum amaritudinum fons & origo sunt? *Tunde latera ejus, dum infans est* (verba sunt Sancti Spiritûs sanè pulcherrima) *ne fortè induret, & non credat tibi, & erit tibi dolor anima.* Dum parvulus est, castiga filium tuum; cum adultior

fuerit, volet esse sui juris, nec verbis tuis fidem adhibebit, ratus, se prae te sapere, & pro pane, quo eum nutriti, non nisi fel reddet & amaritudinem, *erit tibi dolor animae.* Avertat Deus, ne ventos illos experiamini, qui concitantur mane ad Solis ortum; diu enim tumultuari solent. Si pueri vestri assuescant ab infantiâ, imperia vestra detrectare, iussis vestris obmurmurare, extorquere quod volunt, tempestatem mihi praesagunt, quæ domum vestram, heu nimium diu gravirerque, concutiet ac quassabit. Nemo mihi dicat, filios suos indolis esse admodum pravae omnemque eorum castigationem in irritum cadere. Pergrite vos, illos etiam verberibus coercere, & videbitis, an non fructum severitatis vestrae sitis relaturi.

Bacon.
hystor.
Vent.

Prov.
22. 15.

colligata in corde pueri, & virga disciplina fugabit eam. Ita disertè Spiritus Sanctus pollicitus est. Demus, filium tuum non bonæ esse indolis, correctio tua naturam etiam perversam corriget. Etiam vel naturâ candidum non est; albescit tamen, cum percutitur sæpius & agitur.

VIII. Verùm non parvus Parentum numerus loco manuum, quibus uti in castigandis liberis deberet, quid agit? Linguam exerunt, & ad res etiam levissimas, gravissimis in liberos execrationibus feriunt, nec mentem advertunt ad ingentia illa damna, quæ in eos, quos execrantur, redundant: *Maledictio matris eradicat fundamenta domus.* Refert Surius, feminam, quæ unius noctis spatio omnino tricies ægro filiolo lac præbuerat, deni-

Ecc. 3.
11

que in fatorem veram potum dedisse cum dicto: accipe, & malum dæmonē bibe! Eodem temporis momento malignus spiritus infantem invasit, nec eum dimisit, donec ad tumulum S. Zenobii Archiepiscopi Florentini adductus excedere denique coactus sit. Et quem, quæso, fructum inde speratis? etiam si boni quid maledicta vestra consequerentur, timorēque aliquem injicerent, longè tamen majus scelus, dum minus eos dedoceris, hæc executionibus vestris docetis. Præterquam, quòd incussus solis verbis timor paulò post in proterviam degenerat, si tempestates illæ domesticæ non nisi in casum tonitru desinunt.

IX. Nostisne, quando nimia hæc, quæ erga adulescentulos perperam utimini, indulgentia cum fructu, & commendatione adhiberi possit? cum filii vestri jam juvenutis annos attigerint, Id quod Deus per os S. Pauli vobis inlunat: *Patres nolite provocare ad iracundiam filios vestros: in his enim plus plerumque efficit mista rigori lenitas, quàm indiscreta austeritas, quæ irritat magis, & exacerbat.* Si hanc vobis quaestionem proponerem: quænam aqua melius citiusque maculas absterget & eluat, marina salta, an fontana dulcis? illico responderetis: marina salta, tanquam magis acris. Neque tamen rem tangeretis, cum oppositum prorsus contingat: & ratio est, quia ad hoc, ut maculae eluantur, necessarium est, ut aqua pannum ac lintheamina penetret ac pervadat: quia verò aqua marina crassa nimium, fontana verò tenuior est, sit, ut illa

Eph. 6. 4

Arif.
probl.
Jed. 2.

illa minùs, hæc magis lavet ac munda-
det. Idem in correctione contingit,
quæ hominibus jam rationis & discer-
tùs capacibus, quales filios vestros ad-
ultiores suppono, adhibetur. Etenim
si illa verborum quadam dulcedine cõ-
datur, & austeritas temperetur, lon-
gè altùs se in corda insinuat, & ma-
culas, quas ibi reperit, abstergit. At
verò si dura nimium, & oppidò cru-
da est, nec penetrat omnino, nec bene
emundat.

S. Thom. X. Et ideo hæc duo extrema evita-
re necesse est, quæ S. Thomas in ebrio-
rum irâ ac furore considerat. Et ille,
eos, qui omnino & penitus ebrii sunt,
non irasci, eò, quòd usu rationis care-
ant, quæ injuriam recens illatam
ipsis manifestat. Illi verò, qui ebrii sunt,
sed non ira, ut rationem obruerint to-
tam, irascuntur, eòque ardentius,
quia tantum adhuc rationis ac luminis
habent, ut injuriam agnoscant, non
autem tantum, quantum sufficeret ad
hoc, ut se, & iram suam in officio con-
tinerent. Ita planè in nostro casu se res
habet. Nonnulli Patres usque eò a-
more in liberos suos occæcati, & , ut
ira dicam, inebriati sunt, ut ceu stolidi
& excordes omnem iis licentiam per-
mittant absque eò, quòd unquam con-
trâmutant. Alii contrâ eodem amo-
re, velut semiebrj, malum, quòd eo-
rum liberi moluntur, non ignorant,
at cogitatione tam confusâ, ut impos-
sibile illis accidat, intra justæ corre-
ctionis limites permanere: quo fit, ut
modò increpando rationis limites tur-
piter transiliant, aliàs in Blasphemias
prorumpant: ut non immeritò de iis il-

lud dici possit, quòd in *Principe demo-
niorum ejiciant demonium*, & dum un-
um diabolum domo exturbant, pejo-
rem longè accersant.

II.

XI. Hactenus animum meum vo-
bis aperui, quo in illos feror, qui Fi-
lios suos bona non docent, mala non
corrigit. Sed cogitate, nihil me ad-
huc dixisse, adeò multum restat, quòd
contra alios afferam, qui quasi desti-
nato consilio liberos suos prava do-
cent, & quæ recta sunt, pensi non ha-
bent. Quapropter si dicenti fervore ab-
riperet in verba, quæ rem luculenter
ob oculos ponerent, rogo, ut mihi
compatiamini. sic enim rei indignitas
poscit. Quinam autem sunt hi Pa-
tres perversissimi? Illi ante omnia,
qui malo præeunt exemplo. Exem-
plum tantò efficacius persuadet,
quàm verba, quantò facilius est o-
culis, quàm auribus credere. Ni-
si etiam velimus dicere, verba im-
maginem quandam ac operis adum-
brationem esse; exemplum autem
ipsum opus, ac rem ipsam. Un-
de quantò efficacius rem aggreditur,
qui rem per se, non per alium facit,
tantò etiam efficacius aliquid persua-
det, qui facit, quàm qui dicit. Ex quo
facile videtis, quàm reverà omne malum
exemplum, à quocunque veniat, sit
perniciosum ac exitiosum. Quantò igi-
tur magis, si eo Parentes præeant?
præterquam enim, quòd cuncta ope-
ra universim vim quandam habeant
permovendi ad imitationem, duabus
insuper ex causis opera Parentum po-
tenter alliciunt ac trahunt. Prima te-
net

net se ex parte Parentum; hi enim ob magnam illam, quam à Deo in filios, ut causa in effectus, habent auctoritatem, in summâ apud suos sunt veneratione, Audiunt quidem liberi Principum, Prælatorum, Regum & Imperatorum nomina; quia tamen hujusmodi personæ Principes eorum oculis non observantur; non eam in iis venerationem excitant, quantam Superioritas Patris, quàm suis identidem oculis contemplantur. Unde quævis Parentum actio filiis lex quædam est, quæ absque ulteriori examine ut bona recipitur. Altera causa ex parte ipsorum Filiorum se habet: qui, cum parvuli sunt, ob immaturitatem iudicii ac rationis omnia imitantur, & velut artis pictoriæ tirones non nisi eætyma formare & exprimere nörunt. Quapropter verbis explicari non potest, quantum robur habeat mala bonæ Parentum vita, ut filios suos in sui trahant imitationem: ita ut longè sit facilius, eos in ratione vivendi similes efficere, quàm in vultus lineamentis. Ait Aldrovandus, eos, qui studiosius ac curiosius Apum formam figuramque explorârunt, caput Bovis, ex quo prognatæ sunt, in iis deprehendisse. Ego autem mihi persuadeo, si quis intimas animi latebras Juvenis alicujus, aut Puellæ curiosissimè introspiceret, veram in iis Patris Matrisq; à quibus educati sunt, effigiem deprehensurum ac spectaturum. *In filiis suis agnoscitur vir.*

Ecclesi. III. 30.

XII. Quam ob rem attento vltam vestram oculo examine, non solum quâ ratione vestræ salutis ea sit conveniens, sed & eorum, quos genuistis,

promovendæ; nam, cum vosmetipsos perditis, memento te, non solos vos interire. *Sicut unus de Principibus cadit, interit: scilicet non soli, Non tolet unquam evenire, ut cum exercitus integri configunt, soli Imperatores, Ducesque cadant; sed, cum audieritis supremos Ductores cecidisse, sine hesitatione dicite, gregarios ad interuersionem deletos fuisse. Sicut unus de Principibus cadetis, Risum non teneo, cum video vos nescio quàm zelosus, quin & minitabundos, ut filios vestros circa vesperum, antè quàm cubitum eunt, ad preces nocturnas compellatis. Ipsi vos ingenua demitteite, & preces fundite. Tum videbitis, an liberi vestri non idem sint facturi. Eandem rationem tenete, dum Deum precari filios vestros docetis, quam observatis, dum docetis gressum moliri: hîc non sola verba profertis, sed manibus apprehenditis; & cum ipsis gradimini passum passui accommodando. Observatum est, ait S. Ambrosius, Lusciniam non amœnius unquam cantillare, quàm cum pullos suos educat; tunc scilicet omnium maximè anxia ac sollicita, ut eos quàm optimè doceat. Et verò illæ, quæ extra sylvam domi nostræ in caveis educantur, nunquam eâ perfectione canunt, quàm aliæ, quæ patrio in nemore sūt prognatæ, hac unâ de causâ, quod præcipientium exemplo careant. Quo res incitamento vobis sit ad vitam devotam & verè Christianam omni loco instituendam; tum autem præcipuè, si Patres estis Matrèsve familiæ; in hoc enim statu duplicata vobis obligatio accessit bene*

ne vivendi, & multò magis à malis declinandi; cùm mala exempla longè facilis imitationem persuadeant, quàm bona; & vita vestra perquam similis sit malleo Statuarii, qui ad statuam efformandam, simul & destruendam deservit; multò tamen magis ad hoc, quàm illud idoneus haberet. Præterquam quòd omnia peccata vestra plerumque etiam filiis vestris maximo sint nocumento, uti tradunt gravissimi Theologi, innixi verbis illis Domini: *Ego sum Dominus, visitans iniquitatem Patrum in filiis.* Et hinc, ut peccata secreta sint, non omnem ex hoc capite timorem ponite. Quàntò igitur magis, si ea publica sunt, & in notorum oculis; hæc enim intrinsecæ malitiæ ac gravitati, contagionem habent adjunctam.

XIII. Positis his veritatibus quis se contineat, dum considerat exiguam illam curam: quâ tot & tanti vivunt absque ullo remorsu, primi iniquitatum omnium, quæ in familiâ committuntur, Magistri? An non verum dico? quis puerum illam docuit, Dei nomen indignis adèd modis in ita tractare, prius etiam quàm illud agnoscat? an non mater, quæ ad singula pane verba eodem abutitur? quis docuit Corpus & Sanguinem Domini blasphemando compellare? an non Pater? qui, ut timorem filiis incuteret, & obedientiam extorqueret, hæc sacrosanctis vocibus continuò iram suam exoneravit? & in qua scholâ ille & ille puerulus innumeris per diem vicibus Diabolum evocare didicit? an non in domo paternâ, in qua Paren-

tes manè & vesperi hanc iis lectionem prælegunt? In Leodiensi Diocesi. puerulus quidam ab adibus paternis aberrarat: rogatus, dum ejularet, à circumstantibus quo nomine Pater compelleretur, ut ad eum reduci posset? respondit: Pater meus Diabolus est. Et quæ tua Mater? subjunxerunt, qui audiebant attoniti: quibus ille: mea Mater Diabolus est. Et quæ domus tua? Diaboli, ajebat, ignarus quid diceret, domus est. Nimirum cùm Maritus domum reversus objurgabat conjugem, his uti verbis consueverat. Tu verus Diabolus es. Uxor verò objurgans filium, creberrimè dicere solita erat: Tu revera filius Diabolus, & ambo quandoque in rabiem acti dicebant: O qualis est domus ista! revera non alia quàm Diaboli. Ecce quantum referat, Patres Matrèsque attendere, quid domi suæ loquantur.

XIV. Maximè autem certas quasdam & obscœnas loquendi formulas cavete. Etenim si vos parùm commovent, & idcirco exiguam illarum rationem habetis, memento filiorum vestrorum, in quibus malorum non levium semen esse possunt. Cervæ, cùm serpentes devorant, nullum inde nocumentum capiunt; abstinent tamen ab his, cùm lactant, ne catulis adhuc teneris nocent. Stulta igitur est omnis excusatio Parentum illorum, qui sibi licere autumant, hujusmodi, interprandendum & cœnandum, verba proloqui in coronâ filiorum suorum, non aliter, quàm si soli in cubili & thalamo versarentur; nec cogitant, quòd id quod adultis, & rationem, quâ in Mun-

S. Thom.
Tostat.
Hugo in
hunc loc.
Exod.
10. 5.

3. Hm.
24.

do vivitur, jam expertis, cibus est, venenum sit adolescentibus Mundum adhuc ignorantibus. Ait S. Thomas, in præliis contra castitatem, primam, quæ tubâ signum pugnæ det, esse Curiositatem: hâc enim cum pueri valde stimulentur; ubique rerum causas nôsse percipiunt. Et ejusmodi Curiositas subinde eos impellit ad primò peccandum, dum volunt inexpecta gustare.

XV. Quod si Patribus ac Matribus incumbit adeò cautos esse in loquendo, vobis dijudicandum selinquo, quanta opus sit sollicitudine, ut ne factis scandalum præbeatur. O si hîc tacendo percipi possem! ac, quia id fieri non potest, cogor loqui. Ingens illorum conjugatorum incogitantia & temeritas est qui filios suos eodem secum noctu lecto sinunt decumbere; absque eo, quod considerent gravissimum damnum, quod inde provenire potest, imò & re ipsâ provenit. An nunquam audivistis, nonnullos infantes cum dentibus nasci? Volo dicere: non cum annis hanc malitiam aliqui discunt: sed materno secum ex utero efferunt. *Erraverunt ab utero.* Decem annorum puer, qui eodem cum nutrice suâ lecto dormiebat, sponsam quâ & matrem reddidit, ipse pater proli non multum se minoris. Ex quo licet colligere, quam rationem DEO reddituri sint parentes illi, qui dicunt: *Non est periculum: innocenter sunt.* Quin imò periculum tantum est, ut Sacris Canonibus res prohibenda sit visa. Quod eorum innocentiam attinet ipsa eorum innocentia magis capaces fa-

cit ad malitiam hanc plenius apprehendendam. Oleum, quo purius est, eò etiam est habilis ad odorem aut fetorem concipiendum earum rerum, quibuscum permiscetur. Et hinc illorum innocentia, si tamen aliqua est, magis me terret: *Ladetur quasi Venena in primo flore bovis ejus.* O quos *Joh. 12* adolescentuli vix infantiam egredi *Bz. 33* primâ Innocentiæ primùm florem deperdunt! Et unde quæso aegens isthæc pruina, quæ vineæ hujus tenerissima germina tam subtili ac crudâ morte prostermit? non aliunde cecit, quam ab infausto Parentum cælo, qui dum passionibus suis frena laxant, minus, quam ipsæ bestię, verecundiæ præferant. Audite historiam, factum terribile. *Macareus Sacerdos* *Ælian* *l. 12. c. 11.* *Hist. 6. 1.* Idololatra, omnis Fidei tam Divinæ quam humanæ expertis, ut magnam auri summam apud se depositam faceret suam, virum somno sopitum jugulavit, & jugulatum terrâ obruit. Hæc dum faceret, parùm pensî habuit duorum puerorum præsentiam, eò quòd paucorum annorum essent. At multum opinione suâ falsus est. Hi enim duo tenelli fratres exiguò post tempore soli ira inter se colloqui cœperunt: *Euge, faciamus tantisper, sicut fecit Pater noster.* Sic ubi inter eos conventum est, mox natu minor in terram se extendit, & somnum simulat; alter, isque natu major, eandem Patris cultum arripit, & in fratris jugulum tam altè adigit, dum fixum iste somnu verissimâ morte mutaret. Attonitus eventu superstes in planctu effunditur, & horrendum clamat; cum mater ejulabatibus

Plin. 17.
c. 16.

S. Hier in
ep. ad Vi
tal. c. 2.
pud Cal.
p. 14. c. 8.

e consu
luis. 2. 9.
5.

tibus excita accurrit, vidensque atrox spectaculum, alterum quidem neci datum, fratrem alterum cultro etiamnum sanguine stillante armatum, ita subito dolore & rabie extra se rapitur, ut eodem cultro mactaret eum, qui prior fratrem jugularet. Nec hic finem habuit Tragedia. Nam nuntio hoc tristissimo ad Marcæreū delato, etiā ipse furentis conscientia stimulis agitatus in domum irrupit, & uxorem hastā per pectus adactā humi mortuam sternit. Sed & ipse Magistratū iussu comprehensus non solum eadem hanc jam manifestam confessus est, sed & illam hæcenus omnibus ignoram: pro quo utroque eam atroci facinore dignam mercedem recepit, carnicis manu infamem mortem perpeffus. Quid ad hæc omnes vos, qui filioli vestris, & eorum innocentia tantum tribuitis? quid dicitis ad hæc? Si non obstante hac innocentia ad tantam tamque abhorrentem ab humana naturā crudelitatem malis exemplis permoveri possunt, an putatis, eos non facilius ad actus longè magis hominum genio convenientes, magisque faciles ac delectabiles inductum iri? Si Pater suā uxore non contentus etiā alienæ insidietur, an filio difficile erit, patris exemplum sequi? De Pagano quodam S. Augustinus refert, quod, cum Jovem suum, quem pictor turpia peragentem depinxerat, conspexisset, elatā voce exclamavit: *Ego homuncio hoc non faciam?* homo scilicet de plebe, cum talia Dii faciant. Ita omnino filii: si meus Pater, jam magno natu, & thori sociam habens, contentus non est

aquam suo è puteo haurire, sed insuper aquas turbat totius vicinæ, quid ego erubescam, liber etiamnum, & in ipso flore juventutis? Ire, reprehendite, & jejunium saturo ventre prædicite!

XVI. Quid si autem Patres Matrēsque ultra illud scandalum indirectum, quod filiis suis dant, dum mala in eorundem præsentia faciunt, etiam directum adjungerent, ac disertis verbis modisque manifestis ad malum eos instigarent? Fit tamen & hoc, usque adeo, ut ipsi Cacodæmones, Parentes non paucos loco primorum ac præcipuorum Procuratorum habeant, quibus in causā æternæ perditionis liberorum quantumvis adhuc innocentium, utantur. Scio, quod ab utero matris pleræque filia vanitatum studium secum ferant; at quis illas magis confirmat, stimulatque, quàm Matres, quæ in eas magnis clamoribus invehuntur, si quando exquisiti ornatus viderent incurias? Si Matres hujusmodi vanitates & superbiæ studia mature reprehenderent, & libidinem istam, quæ videri volunt, in tempore reprimerent, non dubito, quin hujusce generis propensiones funditus è filiarum animis extirparentur. Sed pro eo, quod illis hæc sua studia exprobrent, illa cetera necessaria eis proponunt, ultra omnes etiam, ut mos nunc fert, modestiæ limites, eo fine, ut inveniant, quibus opato matrimonio jungantur. Et sic non tantum non primulas has levitates extirpant, sed maximā industriā promovent, damnūque, quod miserrimis his animis accrescit, insuper habent.

Fit

Fic igitur, ut dum muliebri hoc mundo superbiunt, aliud nihil animo volunt, magisque nihil appetant, quam videre & videri; & sic omni salutiferæ inspirationi viam præcludant, atque impedimentum omnium, quæ Deum inter & ipsas esse possunt, ponant maximum, animi elationem & tumorem:

Joan. 5.
449

Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab invicem accipitis? ait Christus,

XVII. Neque hic consistitur; non enim ad occulta tantum pereundi pericula perducuntur, sed in manifesta quoque præcipitia aguntur. Puellam reperies, quæ aut congenitâ suâ verecundiâ, aut fragilitatis suæ ex antea actis conscia vitam à Juvenum commercio remotam vult agere: cum Mater, quæ plus quam alius quisquam eam in proposito confirmare deberet, prima est, quæ solitudinem illam disturbat, ac identidem oggerit: oportere erga omnes esse affabilem, non misanthropam, non ita refugam; fore enim aliàs, ut neminem habeat, qui in choreis eam honoret, neminem, qui favore & blanditiis dignam æstimet, neminem, qui Sponsam velit. Memini me audire, nobilem quempiam tædæ fumo pestifero fuisse infectum. Præferebat illi nefarius quispiam facem inter tenebras: quæ si viam monstraturus, re ipsâ interim sequentem propinato forbillatim venenato fumo enecabat. Non credo equidem, id ipsum Matribus propositum esse, cum filias suas pestiferâ hac directione seducunt; re ipsâ tamen idem præstant, eum eodem tempore ad mortem animæ eas deducunt, quo

docent, qua ratione omnis generis vanitates consecantur.

XVIII. Deinde quid dicemus, si Matrem talem etiam reperire foret, quæ filix suæ honorem ac pudorem vatum exponeret. quò facilius aut vestes, aut dotem compararet? Res isthæc adeò terrificata est, ut verba mihi non suppetant, quibus eam satis explanem. Dicam solummodo, quòd si juxta sententiam Salvatoris ille meretur lapide molarum prægravatus in mare projici, qui animæ qualiscunq; illa fuerit, scandalum præbet; an non Mater, quæ animam innocentem, & filix quidem suæ perenni exitio exponit, mereatur, ut non lapis molaris, sed mons integer collo alligetur?

XIX. Sed ad res minus funestas redeamus. Etiam ex Patribus non desunt, qui officio, quòd à Lucifero impositum gerunt, bene fungantur, ac strenuè filios suos ad interitum promoveant. Nam, cum adhuc teneri sunt, assuefiunt quandoque filii, ut damnatum non solum aliis inferant, sed, quæ repererint, etiam domum ferant, non fructus modò & olera, sed gallinas quoque, oviculasque bene pastas. Quid adhæc Pater? forsitan cum Tobia sene in elepates manus invehitur? Forsan, ne rem furtivam tangant, prohibet? *Redde hædum Dominis suis,* ^{Tob. 2.} *quia non licet nobis aut edere ex furto aliquid, aut contingere.* ^{II.} Contraria omnia, Factum approbat, & non tantum cum familiâ festum diem agit, sed & ingenium furunculi laudat, quòd industriâ suam hac ratione probârit, Quòd si puer domum redeat post contractum, aut bene

bene contusum coætanei cuiusdam sui caput, habet encomiasten Patrem: strenuè rem gessisti, ait, applaudens genitor, & si quis in posterum tibi minas ingenerat, fac, ne in conferendis manibus alter primas habeat. Memorat Suetonius, quòd Caligula Romanorum Imperator, cum de Drusilla dubius hæeret, an ex se genita esset, an adulterino partu edita; quadam die videret, quòd tenella sua Drusilla in ludo cum aliis Aulæ puellis collisa crudeliter illarum vultus unguibus suis lacerârit. Movit hæc res ita Caligulam, ut illico in ejus amplexus ruerit, dixeritque: nunc, nunc te filiam meam credo. Sic quidam ex Patribus ævi nostri, si de uxorum suarum fide ambigerent, credo omnem suspicionem ponerent, cum primum filiorum suorum insolentem petulantiam referri audirent, & corvorum more, illos pro legitimâ sobole haberent, quos post aliquam temporis intercaedinem, sibi colore quàm simillimos, hoc est, nigerrimos viderent. Et hic ille modus est, filios erudiendi, hoc educandi officium facere, quo Deo, qui vos filius vestris præposuit, respondetis?

XX. De vobis, qui hac in parte defictis, æternus Pater conqueritur; utpote, qui vos sæcunditatis suæ participes reddidit, & maximum illum Patris titulum communicavit, quo tamen non nisi ad animarum ruinam abutimini. De vobis Filius quoque æternus conqueritur, qui, cum vos in cooperatores suos ad filiorum vestrorum salutem elegerit, Tentatores, non

R. P. Pauli Segneri Christ. Instr. Tom. 1

Servatores experitur. De vobis suas etiam querelas Sanctus Spiritus ingeminat; quia, cum vos ipse elegerit ad præparandam ejus inspirationibus in filiorum vestrorum animis viam, vos illam obstruitis. De vobis Sanctissima Dei Mater & Virgo conqueritur, quæ dum de vobis spem concepit, fore, ut in Cæli vacuas sedes novas colonias duceretis, videre cogitur, quomodo vestrâ desidiâ pauciores indies inclinolos numeret. Angeli quoque Custodes de vobis conqueruntur; quorum custodiam & assistentiam, quæ liberos vestros protegunt, frustra mini. Sancti etiam, quibus Socios subtrahitis æternæ felicitatis, vobis indignantur. Civitates, Respublicæ, & omnes Populi in vos concitantur, utpote qui à vestrâ educatione majora bona, quàm ab ipsis adeò Legibus expectabant, nunc autè spe sua excidunt. Quæ omnia, si vos nec dum movent, ipsi filii vestri, quos scandalizatis, vos execrantur. *De Eccli. 4. 10.*

Patre impio queruntur filii, quoniam propter illum sunt in opprobrium. Et quodnam est hoc opprobrium? certè temporale non est, quod citò transeat, sed sempiternum, quo miseri in Inferno æternùm obruentur, ubi damnationis sententia in eos fuerit lata. *Evigilabunt in opprobrium, ut Dan. 12. 29.* videant semper. Hac ignominia ac dedecore circumdati, hoc opprobrio dehonestati, æternùm lamentabuntur Filii malè educati & contra Patres Matresque, malæ educationis causas principes, questus ingeminabunt. Execrabuntur sinum illum, qui eos concepit;

pit, ubera illa, quæ eos lactarunt, diem illum, quo in lucem effusi sunt. *De Patre impio queruntur filii.* Urinam, exclamabunt miseri, hæc nobis fors obtigisset, ut Patris loco Pardum, & loco Matris Lænam nacti essemus: saltem ab his non didicissemus Deum blasphemare, & vitam vivere homine Christiano indignam. Quod si nos vitæ corporis exuissent, illam nobis mortem intulissent, quam totâ æternitate quæsituri, nunquam sumus inventuri; non illam, quam æternum fuglemus, quin ab illâ unquam velpassum unum recedamus. Totus amor, quo nos persecuti sunt Parentes nostri, aliud nihil spectavit, quàm ut in terris commodius viveremus: at quam utilitatem ex omnibus vitæ hujus commodis habemus, si cælo excidimus? *De Patre impio queruntur filii;* nec sine ratione, cum hujusmodi Patres carnificum plis Dæmonibus crudeliorum munus

exequantur. Certe estote, quod, si cum Filiis vestris in inferno carcere compingemini, non alium, quàm Filios vestros Cacodæmonem magis truculentum habituri sitis, nec alium Filii vestri, quàm vos. Quæ cum ita sint, muneris vestri ratio aliam curam, exactiorémque diligentiam requirit, quàm Filiis vestris educandis impendatis. Primo illos die Domino Deo offerte, & postmodum eos ceu res illius custodite, ac ante alia omnia Christianorum Mysteriorum, & rectè vivendi cognitione imbuite. Donec & ipsi, & vos salutem consecuti (ipsi per obedientiam vestris imperiis præstitam, vos per bona exempla ac monita salutaria iis exhibita) per omnia æternitatis sæcula mutuis benedictionibus gaudeatis, ac in cælesti gloriâ domum ac familiam stabilialis sine interitûs periculo æternum perennaturam.

DISCUR-